

Bollnäs kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Arbråskolan F-9
belägen i Bollnäs kommun

Uppföljning av tillsyn i Arbråskolan F-9

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Bollnäs kommun under våren 2018. Skolinspektionen fattade den 14 maj 2018 beslut efter tillsyn för Arbråskolan F-9. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Bollnäs kommun inkom med, efter att anstånd beviljats, den 7 december 2018, samt vad som har kommit fram vid tillsynsbesök på skolan den 11-12 december 2018, och ytterligare kompletterande yttranden från huvudmannen den 7, 14, 21 och 28 januari 2019. Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Bollnäs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Särskilt stöd		
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande vid vite	2019-09-30
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		

	Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.	Föreläggande	2019-09-30
6. Styrning och utveckling av verksamheten			
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2019-09-30
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Föreläggande vid vite	2019-09-30
	Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2019-09-30

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska	Brist avhjälp

	uppnås.	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
	Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälp.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Bollnäs kommun att vid vite av 750 000 kronor senast den 30 september 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Bollnäs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Nedan anges de åtgärder som Skolinspektionen bedömer är nödvändiga för att åtgärda bristerna. I de fall det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

Särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Bollnäs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att skolan utreder elevers behov av särskilt stöd skyndsamt om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, och

- det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller,
- det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller,
- om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Bollnäs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att måluppfyllelsen i såväl förskoleklassen som grundskolan följs upp. I detta ingår bland annat att studieron samt kunskapsresultaten i alla ämnen och årskurser samt förskoleklassen ska följas upp och dokumenteras.
- Se till att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Analysen och utvecklingsåtgärderna ska dokumenteras.
- Se till att planera för och genomföra utvecklingsåtgärderna. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Bollnäs kommun att senast den **30 september 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Bollnäs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att vidta åtgärder så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Föreläggande vid vite

Särskilt stöd

Motivering till bedömning av brist

Elevers behov av särskilt stöd utreds fortfarande inte alltid skyndsamt

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 maj 2018 att det fanns allvarliga brister i Arbråskolan F-9:s arbete med särskilt stöd. Utredningen visade bland annat att elevers behov av särskilt stöd inte utreddes skyndsamt i enlighet med lagens krav. Skolinspektionen bedömer att det fortfarande föreligger allvarliga brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar att elevers behov av särskilt stöd fortfarande inte utreds skyndsamt i enlighet med lagens krav. Bristerna i arbetet med särskilt stöd får till följd att elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen allvarligt försvåras.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin

skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Av förarbetena kring regleringen av extra anpassningar (prop. 2013/14:160, s. 24) framgår bland annat att det inte är möjligt att ange någon tidsgräns för hur länge stöd i form av extra anpassningar bör ges i den ordinarie undervisningen innan en anmälan till rektorn ska göras. Tidpunkten för detta måste avgöras i varje enskilt fall. Om en elev efter en tids stöd fortfarande inte når de kunskapskrav som minst ska uppnås är det viktigt att stödinsatserna intensifieras och anpassas ytterligare utifrån elevens behov. Om stödet trots detta inte är tillräckligt bör frågan om elevens behov av särskilt stöd anmälas till rektorn. Det finns dock fall där särskilt stöd kan behöva sättas in relativt omgående, exempelvis om det stöd som ges inom ramen för den ordinarie undervisningen inte är tillräckligt för att en elev ska lära sig läsa. Det kan också finnas situationer där läraren omedelbart kan bedöma att det stöd som kan tillhandahållas i den ordinarie undervisningen inte kommer att vara tillräckligt. Så kan t.ex. vara fallet med en elev vars funktionsnedsättning ger upphov till ett behov av betydande anpassningar. Detsamma kan gälla en elev med andra svårigheter, vilka kräver betydande anpassningar som inte kan hanteras inom ramen för den ordinarie undervisningen.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 664) anges också att med uttrycket "andra svårigheter i sin skolsituation" avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås.

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens utredning framkommer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att rektorn inte följer upp vilka elever som behöver särskilt stöd och att de utreds. Rektorn säger också att det finns elever som haft betyget F i samma ämne i flera terminer som inte fått behovet av särskilt stöd utrett. I Skolinspektionens intervju med elevhälsan uppger en representant att det är ett högre antal elever som skulle behöva utredningar än vad som anmäls till elevhälsan och att det kan vara så att utredningar av de elevernas behov inte görs på grund av att det inte finns resurser till att anställa assistenter till de eleverna. Vidare framgår av Skolinspektionens dokumentstudier att det är en hög andel elever i årskurs 7–9 på skolan som haft streck eller betyget F i ett och samma ämne under en längre tid utan att en pedagogisk utredning av dessa elevers behov av särskilt stöd har gjorts. Av dokumentation från huvudmannen framkommer att 12 av de 16 elever som inte hade fått sina behov av särskilt stöd utrett vid Skolinspektionens tillsyn våren 2018 (beslut den 14 maj 2018

med dnr 43-2017:6127) fortfarande inte fått sina behov av särskilt stöd utrett. Dessa elever har inte nått de kunskapskrav som minst ska uppnås i minst ett och samma ämne de tre senaste terminerna.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket samma lag, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Bollnäs kommun uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten vid Arbråskolan F-9. Bollnäs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen bedömer att föreläggandet ska förenas med vite eftersom bristerna i arbetet med särskilt stöd är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen ser allvarligt på att alla elevers behov av särskilt stöd fortfarande inte utreds skyndsamt i enlighet med lagens krav. Bristen har pågått under flera terminer, har drabbat, och fortsätter att drabba, en stor andel elever, samt har inte avhjälpits, trots vitesföreläggande den 14 maj 2018. Det föreligger inga sådana särskilda skäl som gör att ett vite är obehövt.

Styrning och utveckling av verksamheten

Motivering till bedömning av brist

Det brister fortfarande i skolans systematiska kvalitetsarbete

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 maj 2018 att det fanns brister i Arbråskolan F-9:s systematiska kvalitetsarbete. Utredningen visade att det kvalitetsarbete som bedrevs på skolan inte präglades av kontinuitet och systematik och att det var bristfälligt dokumenterat. Utredningen visade att rektorn inte påbörjat arbetet med att följa upp, analysera och vidta utvecklingsåtgärder avseende elevernas kunskapsresultat. Utredningen visade vidare att elevernas

trygghet och studiero följts upp och analyserats liksom att det vidtagits utvecklingsåtgärder men att det arbetet var bristfälligt dokumenterat.

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i Arbråskolan F-9:s systematiska kvalitetsarbete. Det finns brister i skolans arbete med att systematiskt följa upp elevernas kunskapsresultat, analysera dessa samt besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Tillsynen visar att det finns brister i uppföljningen av måluppfyllelsen då inte elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen och årskurser samt förskoleklassen följs upp. Det finns numera även brister i uppföljningen av studieron. Att uppföljningen är bristfällig innebär att skolan saknar tillräckligt underlag för att utifrån en analys besluta om och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieron på skolan. Det systematiska kvalitetsarbetet är vidare bristfälligt dokumenterat. Ett bristfälligt kvalitetsarbete kan leda till att brister i verksamheten inte upptäcks och åtgärdas. Detta kan i sin tur få till följd att eleverna får sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Enligt skollagen ska detta arbete dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att uppföljningen av elevernas kunskapsresultat inte omfattar samtliga ämnen och årskurser. Av de sammanställningar av elevernas måluppfyllelse som redovisas i skolans dokumenterade kvalitetsarbete framgår att ett flertal av kunskapsresultaten för elever i årskurserna 1 - 5 anges som okända. Vid intervju med rektorn framkommer att orsaken till att vissa elevers resultat redovisas som okända är att deras resultat saknas i det program skolan använder för att följa upp elevernas måluppfyllelse. Biträdande rektorn uppger i intervju att det inte görs uppföljningar idag gällande förskoleklassen till och med åk 5.

Av utredningen framgår också att elevernas upplevelse av studiero i förskoleklass till och med årskurs 2 inte följs upp. Av skolans dokumenterade kvalitetsarbete framgår också att uppföljningen av elevernas uppfattning om studieron på skolan endast omfattar årskurserna 3 - 9.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart och ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får, enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen, förenas med vite.

Verksamheten vid Arbråskolan F-9 uppfyller inte de krav som ställs i författningarna. Bollnäs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa de konstaterade bristerna.

Skolinspektionen konstaterar, som framgår ovan, vid uppföljningen av tidigare tillsynsbeslut, att det fortfarande finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Arbråskolan F-9. Skolinspektionen anser att det är angeläget att åtgärder snarast vidtas eftersom det annars finns en risk för att brister i verksamheten inte upptäcks och åtgärdas. Detta kan i sin tur få till följd att eleverna får sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen konstaterar vidare att brister inom området har förelegat under en längre tid och trots tidigare föreläggande. Skolinspektionen har redan i beslut från den 14 maj 2018 bedömt att brister inom området föreligger i verksamheten och förelagt Bollnäs kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna. Av dessa skäl anser Skolinspektionen att föreläggandet i denna del bör förenas med vite.

Föreläggande**Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling***Motivering till bedömning av brist*

Utbildningen är fortfarande inte utformad så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 maj 2018 att det fanns brister i Arbråskolan F-9:s arbete med trygghet. Tillsynen visade att, trots insatta trygghetsåtgärder, präglades inte skolmiljön av tillräcklig trygghet, framförallt avseende rasterna. Personalen ingrep inte heller alltid vid konflikter mellan elever för att se till att det fanns trygghet på rasterna. Av tillsynen framkom även bland annat att det fanns ett hårt språkbruk bland eleverna, vilket många gånger ledde till konflikter, samt att elever kunde retas under lektionerna. Vidare framkom bland annat att utemiljön och omklädningsrummen kunde upplevas som otrygga.

Skolinspektionen finner vid en sammantagen bedömning att utbildningen fortfarande inte är utformad på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Visserligen framgår det av utredningen att skolan vidtagit vissa åtgärder för att försöka skapa trygghet och att det finns uppgifter från såväl elever som personal om att situationen har förbättrats i vissa avseenden. Det framkommer dock av tillsynen att personalen fortfarande inte alltid ser eller ingriper om något händer eleverna. Det framgår även av utredningen att många elever fortfarande inte känner sig trygga, att det förekommer bråk samt att elever uppger att det förekommer "fula ord" och verbala kränkningar. Vidare framgår det av tillsynen att elever upplever att det förekommer kränkningar i omklädningsrummen och på idrotten, men att det inte alltid finns personal i omklädningsrummen för alla klasser. Eftersom skolmiljön fortfarande inte präglas av trygghet behöver skolan vidta ytterligare åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. Att elevernas skolmiljö inte i tillräcklig utsträckning präglas av trygghet försvårar elevernas möjligheter att inhämta kunskaper och värden.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2009/10:165, s. 319) anges bland annat att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö.

Skolinspektionens utredning

Av utredningen framgår att det förekommer att elever säger "fula ord" och retas, samt att många elever uppger att det är stökigt och bråkigt, men att personalen inte alltid ser, reagerar eller ingriper om det händer något på skolan. I elevintervjuer uppges att det finns elever som säger "fula saker" ibland, att eleverna kan retas, att det kan vara bråk i lekparken och att det finns elever som skriker åt varandra. Vidare uppges att det finns utländska elever som brukar bli retade och som man säger "fula saker" till och de säger "fula saker" tillbaka. Elever uppger även att de har blivit retade eller utsatta av andra elever. Därutöver uppger elever att det blir bråk ganska ofta. En representant i elevhälsan bekräftar elevernas uppgifter om att det förekommer bråk och uppger att 15 av totalt 24 elever säger att det är lugnt, resten säger att det är stökigt och bråkigt i åk 4. Vidare framgår av elevintervjuer att personalen ibland inte ser om det händer något på "multiarenan" och att personalen inte lyssnar på eleverna. Uppgifter från intervju med elevhälsan bekräftar att det är bättre på

”multiarenan”, men inte bra och att det inte är helt lugnt där. Av elevintervjuer framgår vidare att elever upplever att de vuxna inte bryr sig, utan kan stå och prata utan att se något. Elever upplever även att man kan få bollar i ryggen utan att de vuxna reagerar, att de vuxna inte bryr sig om de äldre barnen och att de vuxna inte bryr sig om vissa elever som bråkar.

Av Skolinspektionens intervjuer framgår att skolmiljön kring idrotten och omklädningsrummen inte alltid präglas av trygghet, samt att det inte alltid finns personal i omklädningsrummen för eleverna i årskurserna 7-9. En elev menar att det inte är tryggt på idrotten, då det finns dörrar som åker upp väldigt lätt och en dörr som flyger upp hela tiden. I elevintervjuer med elever i årskurserna 7-9 uppges att det finns elever som inte gillar invandrare och som utsätter elever för kränkningar i omklädningsrummen, bland annat fick en elev sina skor insmetade med frukt. Vidare uppges i intervju att eleverna som blir utsatta har svårt att förklara på svenska eftersom de är nyanlända och har svårt med språket, samt att andra elever skrattar åt dem. När läraren pratar med eleverna som utsätter händer ingenting och eleverna slutar att berätta för det blir inte bättre, uppger en elev. En elev i årskurserna 7-9 uppger att om någon blir kränkt på skolan, så pratar personalen med eleverna men det händer ingenting. Eleven uppger att det finns elever som bara kan lite svenska som inte säger till, för det händer ingenting. De försöker få hjälp, men de säger inte till igen, enligt eleven. Elever i årskurserna 7-9 uppger att det händer mest på idrotten. Biträdande rektorn uppger angående bemanningen i omklädningsrummen att i årskurserna 7-9 kan det vara lite ”si och så kring var de vuxna är” och att de inte är där hela tiden.

Av utredningen framgår att det finns elever som inte känner sig trygga i skolan. Av dokumentationen ”Skolans enkät hösten 2018” framgår att 20 procent av eleverna i åk 1 uppgett att det stämmer ganska dåligt eller inte alls, att de känner sig trygga i skolan. Av utdrag från skolans dokumenterade kvalitetsarbete för våren 2018, ”Resultat elevenkäter”, framgår att eleverna fått svara på en enkätfråga om huruvida de känner sig trygga i skolan. I åk 9 uppgav cirka 19 procent av eleverna att det stämde ganska dåligt eller inte alls.

Av utredningen framgår att skolan vidtagit vissa åtgärder för att skapa trygghet och bland annat sett till att vissa klasser har personal i omklädningsrummen. I huvudmannens skriftliga redovisning som föregick Skolinspektionens uppföljningsbesök uppges bland annat följande: Skolan har genomfört kartläggningar och det har framkommit att ”multiarenan” är det ställe där flest elever känner sig otrygga. Skolan har därför bland annat skapat regler för aktiviteterna på ”multiarenan”. Vidare har skolan vidtagit vissa åtgärder avseende rasterna, bland annat att rastvärdarna ska röra sig på hela skolgården och ingripa vid konflikter. Vidare har samtliga vuxna på skolan fått instruk-

tioner om att ingripa om de ser oönskade händelser på skolan. Vad gäller omklädningsrummen har klasserna F-6 tillgång till vuxna i omklädningsrummen. Av Skolinspektionens elevintervjuer framkommer bland annat att vissa elever upplever att de vuxna ser och ingriper om något händer på skolan.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Bollnäs kommun uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten vid Arbråskolan F-9. Bollnäs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Bollnäs kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Bollnäs kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 maj 2018 att det fanns allvarliga brister i Arbråskolan F-9:s arbete med särskilt stöd. Utredningen visade att alla elever inte fick de extra anpassningar och det särskilda stöd som de behövde. Utredningen visade också att lärarna var osäkra på hur de skulle agera när

extra anpassningar inte hjälpte en elev och att lärarna upplevde att de inte fick tillräckligt stöd av elevhälsan i det läget. Det saknades även fungerande rutiner för arbetet med särskilt stöd på skolan och det utarbetades och beslutades inte alltid om åtgärdsprogram för elever som en utredning visat hade behov av särskilt stöd.

Av Skolinspektionens tillsyn framgår inte annat än att de ovan nämnda bristerna nu är avhjälpna. Avseende arbetet med att skyndsamt ge elever stöd i form av extra anpassningar så uppger lärare i intervju med Skolinspektionen att eleverna får det stöd de behöver. Av Skolinspektionens intervjuer med lärare framgår också att lärarna arbetar självständigt med extra anpassningar i klasserna. Av intervjuer med elevhälsan och lärare framgår vidare att lärare gjort extra anpassningar även tidigare men att de inte kallat det för extra anpassningar. Vid intervju med elevhälsoteamet har också framkommit att de tillsammans med skolans lärare arbetat med rutiner och utbildning för arbetet med extra anpassningar sedan Skolinspektionens senaste beslut. Lärare har också uppgett att rutinerna har blivit mycket bättre och tydligare. Vid intervjuer med elevhälsoteam och lärare har det också uppgetts att det finns resurser för att ge särskilt stöd till de elever som har åtgärdsprogram och att i de fall det beslutats om åtgärdsprogram så ges eleverna det avsedda stödet. Vid intervju med rektorn och skolans elevhälsoteam har det framkommit att när det genomförts en utredning av en elevs behov av särskilt stöd så fattas det beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Bollnäs kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Bollnäs kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 maj 2018 att det fanns brister i skolans arbete med studie- och yrkesvägledning. Tillsynen visade att eleverna i årskurs 1-7 inte fick studie- och yrkesvägledning.

Beslut

2019-03-18
Dnr 43-2017:6127
15 (15)

Av tillsynen framgår inte annat än att bristen nu är avhjälpd. Skolan har skapat rutiner för lärarnas arbete med studie- och yrkesvägledning för samtliga klasser. Lärarna bekräftar i intervjuer att arbetet kommit igång inom ramen för undervisningen och ger exempel på olika insatser som genomförts.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpda.

På Skolinspektionens vägnar

X Tommy Lagergren

X Henrik Fredriksson

Beslutsfattare

Signerat av: Tommy Lagergren

Föredragande

Signerat av: Henrik Fredriksson

I ärendets slutliga handläggning har Johan Westerling-Kalla och Erica Ström deltagit

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilaga

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Sveavägen 159, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges.